

Nordisk Økonomisk Forskningsråd:
Årbog 1985

Nordiska ekonomiska forskningsrådet har enligt sina stadgar till uppgift att främja nordiskt ekonomiskt samarbete bl a genom att ge stöd till "analyser och utredningar om det ömsesidiga ekonomiska beroendet mellan de nordiska länderna och om förutsättningarna för ett närmare ekonomiskt samarbete". Stödet sker främst genom forskningsanslag som beviljats efter ansökan, genom finansiering av forskningsprojekt som rådet tagit initiativ till och genom anordnande av seminarier där aktuella frågor diskuteras. Rådet ger också ut årsböcker, av vilka den fjärde, som avser 1985, nu föreligger. *Nordisk Økonomisk Forskningsråd. Årbog 1985.* (Universitetsforlaget 1986.) Det är den som är objektet för följande anmälan.

I slutet av årsboken finns rådets egentliga årsberättelse för 1985. Den består till

större delen av korta redogörelser för verksamheten under 1985 respektive planer för verksamheten under 1986. Huvuddelen av boken är resultat av verksamheten 1985. Här följer en översikt över dessa resultat.

Rådet anordnade bl a ett ekonomisk-politiskt seminarium om de offentliga budgetunderskotten – deras storlek, deras orsaker och verkningar samt politiska åtgärder som kan rekommenderas med hänsyn till dem. De tre inledningsföredragen med tillhörande förberedda diskussionsinlägg är publicerade i årsboken och utgör dess första avdelning. Denna är mycket synpunktsrik och delvis svårtolkad. Vid läsningen får man verkligen intrycket – om man inte hade det förut – att dessa frågor är komplicerade och delvis kontroversiella. Avdelningen innehåller bl a intressanta jämförelser mellan olika nordiska länder men ingenting om hur budgetunderskotten i ett av länderna påverkar de övrigas ekonomi. Finns inga sådana orsakssammanhang?

Rådet anordnade också ett forskarseminarium om selektivt stöd till industrier. Årsbokens andra avdelning är en av rådets sekreterare författad rapport från detta seminarium. Den är främst inriktad på analys av hur samhällsekonomiska målvariabler på kort och lång sikt påverkas av olika slags stödåtgärder. Bl a framhålls att alla nordiska länder har industribranscher med viktiga konkurrenter i andra nordiska länder och att industristöd i ett av länderna därför kan påverka sysselsättning och produktion i ett annat av dem.

För några år sedan tog rådet initiativet till studier av kommunernas roll i de nordiska ländernas stabiliseringspolitik. Uppgiften delades upp på fem projekt, av vilka ett blev slutfört 1984 och de övriga blev i det närmaste slutförda 1985. Årsbokens tredje avdelning utgörs av rapporter från de sistnämnda. Rapporterna härrör från Finland, Island, Norge resp Sverige och innehåller både statistiska data och teoretiska synpunkter av intresse. Men jag kan inte se att de säger någonting om samband mellan åtgärder i olika länder.

Förutom de fyra nämnda kommunprojekten slutfördes fem projekt under 1985.

Slutrapporter från dem utgör årsbokens fjärde avdelning. Två av dem gäller frågor av klart samnordiskt intresse. Den ena handlar om nordiska handelsrelationer och därmed sammanhängande ekonomiska beroenden. Den är ett resultat från NordHand-projektet, som bedrivs genom samarbete mellan forskare i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Den andra rapporten av klart samnordiskt intresse gäller sk intraindustriell handel (också kallad inombranschhandel). Att sådan handel förekommer betyder att ett land importerar och exporterar varor som produceras inom samma bransch. De övriga tre rapporterna i fjärde avdelningen har följande rubriker; "Internationella produktivitetsjämförelser", "Arbetsmarknadsorganisationerna och lönerna" och "Om små åpne økonomier".

Vid 1985 års slut pågick åtta forskningsprojekt med stöd från rådet. Årsbokens femte avdelning består av rapporter från sex av dem. Den första handlar om fackföreningsrörelsen, lönerna och sysselsättningen i Sverige. Den härrör från ett projekt som är en del av arbetet på en monografi om lönebildningen i Norden. Den andra härrör från projekt om samspillet mellan löneutveckling och valutakursförändringar i de fem nordiska länderna men är begränsad till Danmark och Finland, som jämförs med genomsnitt för OECD. Den tredje härrör från ett projekt om löne- och sysselsättningsstruktur; den innehåller jämförelser mellan Finland, Norge, Sverige, USA och Västtyskland. Den fjärde rapporten härrör från ett projekt av särskilt samnordiskt intresse, nämligen en undersökning om det ekonomiska utnyttjandet av gemensamma nordiska fiskbestånd. Den femte rapporten härrör från ett projekt om orsaker till den offentliga sektorns tillväxt. I största korthet redogörs där för en teoretisk förklaringsmodell och för empirisk testning därav på tolv OECD-länder. Den sjätte och sista rapporten hör till ett projekt om penningpolitikens sk autonomi, dvs den grad i vilken ett lands penningpolitik är självständig gentemot förändringar i andra länder.

Efter rapportens femte avdelning följer dels en förteckning över samtliga publika-

tioner från forskningsprojekt som fått stöd av rådet, dels den förut nämnda årsberättelsen.

De forskningsprojekt som får stöd av Nordiska ekonomiska forskningsrådet skall, som inledningsvis nämndes, vara led i främjandet av nordiskt ekonomiskt samarbete. Några av de här nämnda projekten har väl knappast några verkningar av det slaget, men det utesluter inte att också de kan vara av stort intresse för många av denna tidskrifts läsare.

Professor *Harald Dickson*
Nationalekonomiska institutionen
Göteborgs universitet